

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології

кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
(ПІБ)

« 01 » 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика перекладу (німецька мова)

для магістрів (5 курс)

спеціальності	<u>035 Філологія</u>
освітнього рівня	<u>другого (магістерського) рівня вищої освіти</u>
освітньої програми	<u>035.04.02 Мова і література (німецька)</u>
спеціалізації	<u>035.04 Германські мови і літератури</u> <u>(переклад включно)</u>

Київ – 2020

Розробники:

Сажко Лілія Антонівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Сажко Лілія Антонівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології _____

Протокол від 31 . 08 . 20 20 р. № 1

Завідувач кафедри ABT (А.В. Гайдаш)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) 035.04.02 Мова і література (німецька)
(назва освітньої програми)

____.____.20__р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) SA (Сажко Л.А.)

Робочу програму перевірено

____.____.20__р.

Заступник директора LP (Заяць Л.І.)

Пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська; німецька	
Загальний обсяг кредитів/годин	7/ 210	
Курс	5	
Семестр	9	10
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	1
Обсяг кредитів	4	3
Обсяг годин, в тому числі:	120	90
Аудиторні	48	36
Модульний контроль	8	6
Семестровий контроль	-	30
Самостійна робота	64	18
Форма семестрового контролю	-	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основна мета вивчення курсу полягає у формуванні у магістрантів перекладацької компетентності, що передбачає набуття ними базових теоретичних знань з теорії перекладу, навичок та умінь як усної, так і письмової медіації. Зазначені навички та вміння магістрантів удосконалюються в процесі здійснення перекладацької діяльності у двох напрямках: з німецької мови на українську і з української на німецьку.

Переклад реалізується в рамках міжкультурної комунікації, що вимагає від перекладача знання особливостей іншої культури, володіння іншомовною лінгвосоціокультурною компетентністю, яка формується протягом вивчення усіх німецькомовних дисциплін.

Завдання курсу:

Курс передбачає розвивати у студентів загальні та фахові компетентності спеціальності, а саме:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово згідно з різними комунікативними стилями, а саме: неофіційним, офіційним та науковим;
- здатність до перекладацької діяльності (стратегії перекладу, перекладацькі прийоми та трансформації); здатність мобілізувати компетентності, отримані зі своєї основної спеціальності і суміжних дисциплін, і успішно застосовувати їх в процесі перекладу;
- здатність досліджувати процес перекладу з німецької мови на українську та з української на німецьку, співставляти особливості обох мовних систем;
- здатність до глибокого розуміння особливостей німецької культури, які відображаються у мовленні, та розвитку вмінь адекватного перекладу;
- здатність до застосування філологічних знань та набутих компетентностей для здійснення медіації у міжкультурному спілкуванні;
- здатність організувати й спланувати індивідуальну професійну науково-дослідну діяльність, спираючись на знання теоретичних основ методології й організації наукових досліджень; володіння навичками наукового дослідження в галузі перекладознавства;
- здатність до рефлексії, спрямованої на самоаналіз своїх професійних дій, образу, поведінки, стану;
- здатність працювати та адаптуватися до міжнародного професійного середовища;
- здатність використовувати поглиблені знання зі спеціалізованих дисциплін, вміти здійснювати аналіз, систематизацію та прогноз певних лінгвістичних явищ, вміти розпізнавати, оцінювати та прогнозувати загальнокультурні, виховні, етичні наслідки певних процесів в мові та літературі;
- здатність володіння термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами німецької мови та уміння їх застосовувати у

- процесі різних видів перекладу; здатність визначати текстуальні риси у різних сферах комунікації;
- здатність до здійснення наукових досліджень та використання можливостей центрів компетентностей.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістрант повинен

знати:

- основні положення як загальної теорії перекладу, так і окремих теорій перекладу;
- ключові аспекти проблем перекладознавства;
- сутність процесів комунікації;
- сучасні підходи до аналізу тексту і дискурсу; розумітися на аналізі та продукуванні текстів різної стилістичної спрямованості основною іноземною мовою;
- зв'язок теорії перекладу з іншими науками;
- особливості власної та німецькомовної культури;
- розбіжності мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв української та німецької мов у певних ситуаціях спілкування;

вміти:

- володіти термінологічними, лексичними, синтаксичними та морфологічними нормами німецької мови та умінням її застосовувати у процесі різних видів перекладу;
- здійснювати письмовий та усний переклад текстів різних стилів та жанрів, використовуючи різні стратегії перекладу, перекладацькі прийоми та трансформації);
- застосовувати отримані теоретичні знання у практиці аналізу конкретних мовних об'єктів в процесі перекладу;
- аналізувати стилістичні особливості німецькомовних та україномовних текстів;
- володіти різними методами та прийомами перекладу;

- працювати з фаховою науковою літературою з перекладознавства;
- здійснювати самостійну дослідницьку діяльність з проблем перекладу;
- аналізувати власний досвід роботи, здійснювати самоконтроль, самооцінку, саморегуляцію, виявляти і долати недоліки; підвищувати власний професійний рівень, удосконалювати кваліфікацію;
- ефективно застосовувати ІКТ-технології в професійній діяльності;
- приймати самостійні рішення у складних професійних ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	

Змістовий модуль 1. Загальні питання перекладу

Тема1. Загальні питання перекладу. Об'єкт та предмет дослідження. Теорія перекладу та споріднені науки. Термінологічні аспекти перекладу. <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	14	2		2			10
--	-----------	----------	--	----------	--	--	-----------

Тема 2. Фонетичні та лексичні проблеми перекладу <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	20	2		8			10
Тема 3. Граматичні проблеми перекладу <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	22	2		10			10
Модульний контроль	4						
Разом	60	6		20			30

Змістовий модуль 2. Трансформації у перекладі

Тема 4. Трансформації у перекладі <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	14	2		2			10
Тема 5. Лексико-семантичні трансформації <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	18			8			10
Тема 6.	24			10			14

Лексико-граматичні трансформації <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>							
Модульний контроль	4						
Разом	60	2		20			34

Змістовий модуль 3. Функціональні стилі та особливості процесу перекладу

Тема 7. Функціональні стилі та переклад <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	27	2		16			9
Тема 8. Види перекладу. Етапи здійснення перекладу. <i>С/р. Підготовка до практичних занять</i>	27	2		16			9
Модульний контроль	6						
Разом	60	6		32			18
Усього годин + Екзамен	180 +30	12		72			82

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Загальні питання перекладу

Зміст лекцій

Лекція 1 (2 год.)

Загальні питання перекладу

Об'єкт та предмет дослідження. Значення перекладу у сучасному суспільстві. Загальна теорія перекладу. Окремі теорії перекладу. Теорія перекладу й споріднені науки. Термінологічні аспекти перекладу. Співставлення мов оригіналу та перекладу. Фахові мови. Категорія «текст». Специфіка тексту оригінала.

Лекція 2 (2 год.)

Фонетичні та лексичні проблеми перекладу

Особливості звукової та інтонаційної систем німецької мови. Слово у перекладознавстві. Проблема перекладу слова (за формою та за змістом). Лексика у просторі, часі та суспільстві. Труднощі перекладу фразеологізмів.

Лекція 3 (2 год.)

Граматичні проблеми перекладу

Морфологічний рівень мови. Основні морфологічні категорії граматики (рід, число, відмінок, відміна, афікси тощо). Відмінності української та німецької мов на морфологічному рівні. Синтаксичний рівень мови. Функції висловлювань. Проблеми перекладу висловлювань.

Змістовий модуль 2

Трансформації у перекладі

Зміст лекцій

Лекція 4 (2 год.)

Трансформації у перекладі

Перекладацькі трансформації - це перебудови, за допомогою яких здійснюється від одиниць мови оригіналу до одиниць мови перекладу. Трансформації є основою більшості засобів перекладу.

Змістовий модуль 3

Функціональні стилі та особливості процесу перекладу

Зміст лекцій

Лекція 5 (2 год.)

Функціональні стилі та переклад

Сутність поняття «функціональний стиль». Функції тексту. Науково-технічний стиль. Офіційно-діловий стиль. Публіцистичний стиль. Побутовий стиль. Художній стиль.

Лекція 6 (2 год.)

Види перекладу. Етапи здійснення перекладу

Усний та письмовий переклад. Машинний переклад. Буквальний та вільний переклад. Значення і смисл тексту. Етапи породження тексту перекладу: 1) аналіз тексту оригіналу; 2) породження тексту перекладу. Когнітивні стратегії перекладу (читання тексту з метою визначення проблем перекладу, дослівний переклад/калькування, транскодування, застосування логіки, контекстуальна здогадка, імпровізація).

Зміст практичних занять

Практичне заняття 1.

Тема: Загальні питання перекладу

1. Об'єкт та предмет дослідження теорії перекладу.
2. Загальна теорія перекладу. Окремі теорії перекладу.
3. Теорія перекладу й споріднені науки.
4. Категорія «текст». Специфіка тексту оригінала.

Практичне заняття 2.

Тема: Фонетичні та лексичні проблеми перекладу

1. Орфоепічні аспекти перекладу.
2. Практичні аспекти особливостей інтонації німецького речення.
3. Проблема перекладу слова як форми і як змісту.
4. Лексика в просторі, часі та суспільстві.

Практичне заняття 3.

Тема: Лексичні труднощі перекладу

1. Інформація та її типи в перекладі.
2. Власні назви.
3. Скорочені слова.
4. Виконання вправ.

Практичне заняття 4.

Тема: Переклад слова як змісту

1. Полісемія та омонімія.
2. Проблема перекладу метафор.
3. Переклад гри слів.
4. Виконання вправ.

Практичне заняття 5.

Тема: Лексика в просторі, часі та суспільстві

1. Без еквівалентна лексика та способи її перекладу.
2. Діалектизми та способи їх перекладу.
3. Неологізми, архаїзми та історизми .
4. Професійна лексика.
5. Лексика соціальних груп.

Практичне заняття 6.

Тема: Фразеологічні труднощі перекладу

1. Класифікація фразеологізмів і переклад.

2. Класифікація фразеологічних єдностей та їх переклад.
3. Фразеологічні сполучення та їх переклад.
4. Фразеологічні вислови та їх сполучення.

Практичне заняття 7.

Тема: Морфологічні проблеми перекладу

1. Морфологічний рівень мови. Основні морфологічні категорії граматики.
2. Відмінності української та німецької мов на морфологічному рівні.
3. Іменник. Особливості перекладу.
4. Особливості перекладу дієслів.
5. Прикметник. Особливості перекладу.

Практичне заняття 8.

Тема: Морфологічні проблеми перекладу

1. Займенник. Особливості перекладу.
2. Прийменники. Особливості їх перекладу.
3. Числівники: їх переклад.
4. Артикль. Особливості вживання у німецькій мові та переклад.

Практичне заняття 9.

Тема: Синтаксичні труднощі перекладу

1. Синтаксичний рівень мови.
2. Загальні принципи перекладу порядку слів у простих та складних реченнях.
3. Переклад складнопідрядних речень.
4. Вправи.

Практичне заняття 10.

Тема: Синтаксичні труднощі перекладу

1. Переклад речень з прийменниковими конструкціями та займенниковими прислівниками.
2. Переклад пасивних конструкцій.
3. Переклад дієприкметникових зворотів та поширеного означення.
4. Переклад інфінітивних конструкцій.
5. Умовний спосіб: особливості перекладу.

Практичне заняття 11.

Тема: Перекладацькі трансформації

1. Мотиви застосування трансформацій.
2. Основні способи перекладацьких трансформацій.
3. Основні способи лексико-семантичних трансформацій.
4. Вправи.

Практичне заняття 12.

Тема: Лексико-семантичні трансформації

1. Додавання та випущення лексичних одиниць.
2. Лексичне розгортання та згортання.
3. Вправи.

Практичне заняття 13.

Тема: Лексико-семантичні трансформації

1. Генералізація та конкретизація.
2. Логічний розвиток.
3. Конверсивна заміна.
4. Вправи.

Практичне заняття 14.

Тема: Лексико-семантичні трансформації

1. Цілісне перетворення.
2. Сміслове узгодження.
3. Адаптація.
4. Вправи

Практичне заняття 15.

Тема: Основні способи граматичних трансформацій

1. Додавання та випущення граматичних елементів.
2. Заміна граматичних форм частин мови.
3. Вправи.

Практичне заняття 16.

Тема: Основні способи граматичних трансформацій

1. Заміна частин мови.
2. Зміни порядку слів, їхніх частин, членів речення, конструкцій, членів речення.
3. Заміна кількості і типів речень.
4. Вправи.

Практичне заняття 17.

Тема: Основні способи граматичних трансформацій

1. Зміни порядку слів, їхніх частин, членів речення, конструкцій, членів речення.

2. Заміна кількості і типів речень.

3. Вправи.

Практичне заняття 18.

Тема: Основні способи лексико-граматичних трансформацій

1. Компенсація.

2. Експлікація (описовий переклад).

3. Вправи.

Практичне заняття 19.

Тема: Основні способи лексико-граматичних трансформацій

1. Компенсація.

2. Антонімічний переклад.

3. Переміщення.

4. Вправи.

Практичне заняття 20.

Тема: Основні способи стилістичних трансформацій

1. Стилiстична нейтралiзацiя.

2. Стилiстична спецiалiзацiя.

3. Стилiстична компенсацiя.

4. Вправи.

Практичне заняття 21.

Тема: Функціональні стилі та переклад

1. Науковий стиль та особливості його перекладу.

2. Офіційно-діловий стиль та особливості його перекладу.

3. Публіцистичний стиль та особливості його перекладу.

4. Побутовий стиль та особливості його перекладу.

5. Художній стиль та особливості його перекладу.

Практичне заняття 22.

Тема: Види перекладу. Етапи здійснення перекладу

1. Усний та письмовий переклад.

2. Буквальний та вільний переклад.

3. Етапи породження тексту перекладу.

4. Когнітивні стратегії перекладу.

Практичне заняття 23.

Тема: Переклад як творчий процес

1. Моделі перекладу як творчого процесу.
2. Засоби перекладу для досягнення адекватності.
3. Рівні та одиниці перекладу.
4. Способи та прийоми перекладу.

Практичне заняття 24.

Тема: Науковий стиль та особливості його перекладу

1. Науковий стиль як різновид мовлення.
2. Робота над науковими текстами.

Практичне заняття 25.

Тема: Науковий стиль та особливості його перекладу

1. Науковий стиль як різновид мовлення.
2. Робота над науковими текстами.

Практичне заняття 26.

Тема: Специфіка офіційно-ділового стилю

1. Типові мовні засоби оформлення офіційно-ділових текстів.
2. Робота над текстами офіційно-ділового стилю.

Практичне заняття 27.

Тема: Специфіка офіційно-ділового стилю

1. Типові мовні засоби оформлення офіційно-ділових текстів.
2. Робота над текстами офіційно-ділового стилю.

Практичне заняття 28.

Тема: Публіцистичний стиль та особливості його перекладу

1. Специфіка мови сфери масової комунікації.
2. Робота над текстами публіцистичного стилю.

Практичне заняття 29.

Тема: Публіцистичний стиль та особливості його перекладу

1. Специфіка мови сфери масової комунікації.
2. Робота над текстами публіцистичного стилю

Практичне заняття 30.

Тема: Публіцистичний стиль та особливості його перекладу

3. Специфіка мови сфери масової комунікації.
4. Робота над текстами публіцистичного стилю.

Практичне заняття 31.

Тема: Побутовий стиль та особливості його перекладу

1. Мовні особливості побутового стилю.
2. Робота над текстами розмовного мовлення.

Практичне заняття 32.

Тема: Побутовий стиль та особливості його перекладу

1. Мовні особливості побутового стилю.
2. Робота над текстами розмовного мовлення.

Практичне заняття 33.

Тема: Художній стиль та особливості його перекладу

1. Особливості вживання мовних засобів у художніх творах.
2. Робота над текстами художньої літератури.

Практичне заняття 35.

Тема: Художній стиль та особливості його перекладу

3. Особливості вживання мовних засобів у художніх творах.
4. Робота над текстами художньої літератури.

Практичне заняття 36.

Тема: Художній стиль та особливості його перекладу

5. Особливості вживання мовних засобів у художніх творах.
6. Робота над текстами художньої літератури.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

	Макси мальна	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3
--	-----------------	----------	----------	----------

Вид діяльності студента		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	1	1	2	2
Відвідування практичних занять	1	10	10	10	10	16	16
Робота на практичному занятті	10	10	100	10	100	16	160
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	10	50	16	80
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50	3	75
Разом	-	-	213		211		333
Максимальна кількість балів: 757							

Розрахунок коефіцієнта: 12,6			
------------------------------------	--	--	--

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

Самостійна робота з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Робота виконується індивідуально кожним студентом. Студент обирає теми із нижчезапропонованих та отримує 5 балів за виконання кожного завдання у таких формах: 1) презентація; 2) усна доповідь.

Змістовий модуль 1

Тема: Загальні питання перекладу

1. Об'єкт та предмет дослідження теорії перекладу.
2. Загальна теорія перекладу. Окремі теорії перекладу.
3. Теорія перекладу й споріднені науки.
4. Категорія «текст». Специфіка тексту оригінала. Приклади.

Тема: Фонетичні та лексичні проблеми перекладу

1. Орфоепічні аспекти перекладу. Приклади.
2. Практичні аспекти особливостей інтонації німецького речення. Приклади.
3. Проблема перекладу слова як форми і як змісту. Приклади.
4. Лексика в просторі, часі та суспільстві. Приклади.

Тема: Морфологічні та синтаксичні проблеми перекладу

1. Морфологічний рівень мови. Основні морфологічні категорії граматики.
2. Відмінності української та німецької мов на морфологічному рівні.
Приклади.
3. Синтаксичний рівень мови.
4. Функції висловлювань. Проблеми перекладу висловлювань. Приклади.

Тема: Морфологічні та синтаксичні проблеми перекладу

1. Морфологічний рівень мови. Основні морфологічні категорії граматики.
2. Відмінності української та німецької мов на морфологічному рівні. Приклади.
3. Синтаксичний рівень мови.
4. Функції висловлювань. Проблеми перекладу висловлювань. Приклади.

Змістовий модуль 2

Тема: Перекладацькі трансформації

1. Мотиви застосування трансформацій.
2. Основні способи перекладацьких трансформацій. Приклади.
3. Основні способи лексико-семантичних трансформацій. Приклади.

Тема: Лексико-семантичні трансформації

1. Додавання та випущення лексичних одиниць. Приклади.
2. Лексичне розгортання та згортання. Приклади.

Тема: Лексико-семантичні трансформації

1. Генералізація та конкретизація. Приклади.
2. Логічний розвиток. Приклади.
3. Конверсивна заміна. Приклади.

Тема: Лексико-семантичні трансформації

1. Цілісне перетворення. Приклади.
2. Сміслове узгодження. Приклади.
3. Адаптація. Приклади.

Тема: Основні способи граматичних трансформацій

1. Додавання та випущення граматичних елементів. Приклади.
2. Заміна граматичних форм частин мови. Приклади.

Тема: Основні способи граматичних трансформацій

1. Заміна частин мови. Приклади.
2. Зміни порядку слів, їхніх частин, членів речення, конструкцій, членів речення. Приклади.

3. Заміна кількості і типів речень. Приклади.

Тема: Основні способи граматичних трансформацій

1. Зміни порядку слів, їхніх частин, членів речення, конструкцій, членів речення. Приклади.

2. Заміна кількості і типів речень. Приклади.

Тема: Основні способи лексико-граматичних трансформацій

1. Компенсація. Приклади.

2. Експлікація (описовий переклад). Приклади.

Тема: Основні способи лексико-граматичних трансформацій

1. Компенсація. Приклади.

2. Антонімічний переклад. Приклади.

3. Переміщення. Приклади.

Тема: Основні способи стилістичних трансформацій

1. Стилiстична нейтралiзацiя. Приклади.

2. Стилiстична спецiалiзацiя. Приклади.

3. Стилiстична компенсацiя. Приклади.

Змістовий модуль 3

Тема: Функціональні стилі та переклад

1. Науково-технічний стиль та особливості його перекладу. Приклади.

2. Офіційно-діловий стиль та особливості його перекладу. Приклади.

3. Публіцистичний стиль та особливості його перекладу. Приклади.

4. Побутовий стиль та особливості його перекладу. Приклади.

5. Художній стиль та особливості його перекладу. Приклади.

Тема: Види перекладу. Етапи здійснення перекладу

1. Усний та письмовий переклад.

2. Буквальний та вільний переклад. Приклади.

3. Етапи породження тексту перекладу. Приклади.

Тема: Переклад як творчий процес

1. Моделі перекладу як творчого процесу. Приклади.
2. Засоби перекладу для досягнення адекватності. Приклади.
3. Рівні та одиниці перекладу.
4. Способи та прийоми перекладу. Приклади.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність плану доповіді (презентаці) та його дотримання	1
2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність доповіді (презентації)	2
3.	Наявність ілюстративного матеріалу	2
	Разом	5

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

За навчальним планом передбачено написання семи модульних контрольних робіт.

Кожна модульна контрольна робота оцінюється у 25 балів.

МК 1. Виконайте такі завдання:

1. Встановіть загальне та відмінне у поняттях «текст», «висловлювання», «дискурс», «фрейм», «інформація», «концепція». Розкрийте специфіку їх використання в теорії та практиці перекладу. Наведіть приклади.
2. Охарактеризуйте категорію «адекватність» у пристосуванні її до процесу перекладу. Наведіть приклади.

3. Поясніть, в чому полягає перекладацька прагматика оригіналу як висловлювання, дискурсу та фрейму, і як вона впливає на дії перекладача. Наведіть приклади.

МК 2. Виконайте такі завдання:

1. Перекладіть тексти з наукової, науково-популярної та публіцистичної літератури: „Deutsche Sprachkunde“ von W.Schmidt“ (S. 331-332), „Der Planet Venus“ (S. 332), „Umweltkommission“ (S.332-333). – Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів – Вінниця, Нова книга, 2006. – 529 с.

2. Порівняйте та проаналізуйте переклади українських поетів вірша Й. В. Гете „Wandrer's Nachtslied“ (S. 499-503) – Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів – Вінниця, Нова книга, 2006. – 529 с.

МК 3. Виконайте такі завдання:

1. Перекладіть тексти українською мовою. Зверніть увагу на переклад складних іменників: (S. 35-38) – Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

МК 4. Виконайте такі завдання:

1.Перекладіть тексти українською мовою, зверніть увагу на передачу імен та прізвищ: (с. 45-47) - Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

зверніть увагу на передачу імен та прізвищ: (с. 45-47) - Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

2. Перекладіть тексти німецькою мовою, зверніть увагу на передачу імен та прізвищ: (с. 49-50) - Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

МК5. Виконайте такі завдання:

1.Перекладіть тексти українською мовою без словника. Визначте найбільш доцільні способи перекладу термінів: (с. 190-191) - Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

2. Перекладіть речення німецькою мовою. Зверніть увагу на переклад термінів: (с. 193-195) – Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

МК 6. Виконайте такі завдання:

1. Перекладіть тексти, враховуючи їхні стилістичні особливості : (с. 215-218) – Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с. Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

2. Перекладіть речення німецькою мовою, використовуючи прийом додавання або випущення слів: (с. 220-221) – Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

МК 7. Виконайте такі завдання:

1. Перекладіть уривок з Біблії про блудного сина : (с. 233-234) – Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

2. Перекладіть уривок з твору українського письменника В. Винниченка : (с.237) – Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О.. Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з дисципліни здійснюється у формі екзамену. Максимальна кількість балів за відповіді – 40 (перше та друге питання – по 10 балів, третє завдання – 20 балів).

Критерії оцінювання:

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	10 балів ставиться за повну відповідь магістранта за змістом теоретичного питання. Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті. Магістрант демонструє високий рівень володіння матеріалом та коректно користується термінологією з предмету. За кожен неточність у відповіді, незнання термінів знімається 1 бал.
10	10 балів ставиться за повний та точний переклад магістрантом заданого тексту з німецької мови на українську. Магістрант демонструє високий рівень володіння перекладацькою компетентністю. За кожен неточність у відповіді знімається 1 бал, за кожен мовну помилку – 0,5 бала.

20	20 балів ставиться за максимально точний реферативний переклад магістрантом заданого тексту з української мови на німецьку. Магістрант демонструє високий рівень володіння перекладацькою компетентністю. За кожну неточність у перекладі знімається 1 бал, за кожну мовну помилку – 0,5 бала.
-----------	--

Приклад екзаменаційного білету № 5.

1. Охарактеризуйте лексичні труднощі перекладу.
2. Перекладіть текст наукового стилю з німецької мови на українську (текст додається).
3. Підготуйте реферативний переклад газетної статті з української мови на німецьку.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

1. Об'єкт та предмет дослідження. Значення перекладу у сучасному суспільстві.
2. Загальна теорія перекладу. Окремі теорії перекладу.
3. Теорія перекладу й споріднені науки.
4. Термінологічні аспекти перекладу.
5. Співставлення мов оригіналу та перекладу.
6. Фахові мови.
7. Категорія «текст». Специфіка тексту оригіналу.
8. Особливості звукової та інтонаційної систем німецької мови
9. Проблема перекладу слова (за формою та за змістом).
10. Лексика у просторі, часі та суспільстві.
11. Труднощі перекладу фразеологізмів.
12. Морфологічний рівень мови. Основні морфологічні категорії граматики (рід, число, відмінок, відміна, афікси тощо).
13. Відмінності української та німецької мов на морфологічному рівні.
14. Синтаксичний рівень мови.
15. Функції висловлювань. Проблеми перекладу висловлювань.
16. Науково-технічний стиль та особливості його перекладу.
17. Офіційно-діловий стиль та особливості його перекладу.
18. Публіцистичний стиль та особливості його перекладу.
19. Побутовий стиль та особливості його перекладу.

20. Художній стиль та особливості його перекладу.
21. Види перекладу. Етапи здійснення перекладу.
22. Моделі перекладу як творчого процесу.
23. Засоби перекладу для досягнення адекватності.
24. Способи та прийоми перекладу.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною системою	Значення оцінки
A	100-90	Відмінно – відмінний рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно- посередній рівень знань, навичок та умінь із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань, навичок та умінь
F, FX	0-59	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить

		низький рівень знань, навичок та умінь, що вимагає повторного проходження
--	--	---

7. Навчально-методична картка дисципліни

Усього – 210 год.: лекції -12 год., практичні заняття – 72 год., самостійна робота – 82 год., модульний контроль –14 год.

Назва модуля	ЗМ 1 Загальні питання перекладу	ЗМ 2 Трансформації у перекладі	ЗМ 3 Функціональні стилі та переклад
Кількість балів за присутність на лекції	$1 \times 3=3$	1	$1 \times 2=2$
Бали за присутність на практ. заняттях	$1 \times 10=10$	$1 \times 10=10$	$1 \times 16=16$
Виконання самостійної роботи	$5 \times 10=50$	$5 \times 10=50$	$5 \times 16=80$

Робота на прак. заняттях	$10 \times 10=100$	$10 \times 10=100$	$10 \times 16=160$
Модульний контроль	$25 \times 2=50$	$25 \times 2=50$	$25 \times 3=75$
Загальна кількість балів	757		

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Брандес М.П. Стиль и перевод (на материале немецкого языка). – М.: ВШ, 1988. – 127 с.
2. Вейзе А.А., Чиркова Н.В. Реферирование технических текстов. – Минск, 1983.
3. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. – Л.: ЛДУ, 1983. – 176 с.
4. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів – Вінниця, Нова книга, 2006. – 529 с.
5. Ковганюк С. Практика перекладу. – Харків: Наука, 1989. – 219 с.
6. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. – К., 1986.
7. Практика перекладу : навч. Посібник для студ. вищ. навч. заклад / Кучер З.І., Орлова М. О., Редчиць Т.В. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 504 с.

Додаткова література

1. Артемчук Г. І. Порівняльна типологія німецької і української мов. Київ, 1988. – 24 с.
2. Левицкий А.Э., Славова Л.Л. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков. - Издательство: Освита Украины, 2009.– 355 с.
3. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов.
4. Lavrinenko G. J. Versuch einer kontrastiven Lexikologie (Deutsch-Ukrainisch) / G. J. Lavrinenko, O. J. Lavrinenko = Лавриненко Г. Я. Вступ до порівняльної

- лексикології німецької та української мов (Текст): навч. посіб. /Г. Я. Лавриненко, О. Л. Лавриненко. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 176 с.
5. Duden - Das Stilwörterbuch: Dudenverlag, 2010.
  6. Fleischer, Wolfgang / Michel, Georg / Starke, Günter. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. - 2. Auflage. – Frankfurt am Main, 1996. - 341 S.
  7. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / Thea Schippan. - 2. unveränd. Aufl. - Tübingen : Niemeyer, 2002.

Інтернет-джерела

1. Das Wörterbuch Duden online. – [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.duden.de/woerterbuch>
2. Institut für deutsche Sprache. – <http://www.ids-mannheim.de>.
3. Deutsches Wörterbuch von Jacob und Wilhelm Grimm. - <http://Grimm.ADW-Goettingen.gwdg.de/>.